

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál pre rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja
dňa 28. júna 2006

Návrh projektu na zriadenie Strediska pre ďalšie vzdelávanie manažmentu a zamestnancov zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja

Predkladateľ:

Vladimír Bajan
predseda
Bratislavský samosprávny kraj

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Návrh projektu
4. Stanoviská komisií Z BSK

Zodpovedný:

JUDr. Martin Glváč
riaditeľ Úradu BSK

Spracovateľ:

Ing. Renata Lajošová
riaditeľka odboru sociálnych služieb a zdravotníctva
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislava
jún 2006

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. / 2006
zo dňa 28.6.2006

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A. s c h v a ľ u j e

Projekt na zriadenie Strediska pre ďalšie vzdelávanie manažmentu a zamestnancov zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja.

B. u k l a d á

riadiťovi Bratislavského samosprávneho kraja

predložiť Projekt na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci sektorového operačného programu Ľudské zdroje.

Hlasovanie

Za:

Proti:

Zdržal sa:

Nehlasoval:

Prítomných:

Dôvodová správa

Moderný život prináša ľuďom väčšie príležitosti a väčšie možnosti výberu, ale aj väčšie riziká a neistoty. Všetky zmeny sú však neoddeliteľnou súčasťou celkového prechodu ku spoločnosti založenej na vedomostiach a ekonomickou základňou je tvorba a výmena nemateriálnych tovarov a služieb. V takomto spoločenskom prostredí sú aktuálne informácie, vedomosti a zručnosti vysoko hodnotené. V spoločnostiach založených na vedomostiach sa hlavnými aktérmi stávajú samotní ľudia. Schopnosť ľudí tvoriť a využívať vedomosti efektívne a rozumne v prostredí, ktoré sa neustále mení, je rozhodujúca.

Zámerom Odboru sociálnych služieb a zdravotníctva je pripraviť a predložiť pre Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja projekt ďalšieho skvalitnenia odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania zamestnancov zariadení sociálnych služieb, ktorý bude mať ambíciu nadregionálneho pracoviska slúžiaceho nielen zamestnancom našich organizácií, ale aj ostatným účastníkom komunitného plánovania, zvlášť rozvoju sociálnych služieb na úrovni miestnej samosprávy a pre subjekty poskytujúce sociálne služby evidované v Registri Bratislavského samosprávneho kraja.

Názov projektu:

Zriadenie Strediska pre ďalšie vzdelávanie manažmentu a zamestnancov zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja a vypracovanie edukačného systému učiaceho sa regiónu so zameraním na sociálne služby.

Oblasť podpory:

Celoživotné vzdelávanie v sociálnych službách

Podoblasti, ktorých sa projekt dotýka:

profesionalizácia riadenia a hospodárenia v sociálnych službách,
sociálne podnikanie,
dobrovoľnícka činnosť.

Poslanie:

Vytvorenie edukačného systému učiaceho sa regiónu so zameraním na sociálne služby.

Hlavné ciele:

1. Zriadenie strediska pre ďalšie vzdelávanie manažmentu a zamestnancov zariadení sociálnych služieb.
2. Tvorba konceptu edukačného systému Učiaceho sa regiónu so zameraním na sociálne služby.

Súhrnný obsah projektu:

Zriadenie Strediska pre ďalšie vzdelávanie s personálnymi zdrojmi, technickým vybavením a finančným zabezpečením z prostriedkov Európskeho Sociálneho fondu.

Vypracovanie vlastného finančne nenáročného systému interného a externého vzdelávania, ktorý zabezpečí:

- zvyšovanie kvalifikácie personálu v zariadeniach sociálnych služieb
- posilnenie kvality a flexibility pracovníkov na neatraktívnych ale spoločensky významných pracovných miestach.

Špecifické ciele:

Vypracovať a otestovať systém celoživotného vzdelávania pomocného personálu, stredného a vyššieho manažmentu zariadení sociálnych služieb v oblasti zabezpečovania kvality sociálnych služieb a kvality pracovného prostredia v rámci učiaceho sa regiónu;

Ponúknuť na úrovni regiónu systém vzdelávania v sledovanej oblasti, ktorý by permanentne reagoval na aktuálnu potrebu trhu práce a učiaceho sa jednotlivca v sociálnych službách.

Trvanie projektu:

Pozn. bude záležať na časovom rozpätí, ktoré stanovuje výzva ESF (minimálna potreba trvania je 18 mesiacov) Bližšie sa určí pri grantovom projekte.

Pôsobnosť projektu:

Regionálna

Východisková situácia:

Zariadenia sociálnych služieb potrebujú komplexné zmeny.

- Uvádzame:
1. potreba stabilného finančného zabezpečenia
 2. potreba zvýšenia kvalifikácie personálu

3. potreba profesionalizácie procesov a zavedenie odborných konceptov sociálnych služieb (opatrovateľského, ošetrovateľského, terapeutického, rehabilitačného, terapeutického, poradenského, stravovacieho, ubytovacieho a i.)
4. potreba modernizácie technického a technologického vybavenia
5. potreba marketingu a sociálneho sponzoringu

Hlavné vstupné výpovede:

Potreba kvalifikácie stredného a vyššieho manažmentu v zariadeniach sociálnych služieb v dosahovaní a riadení kvality.

Nedostatok financií v sociálnych službách.

Nízka transparentnosť sociálnych služieb.

So zmenami celospoločenského systému hodnôt očakávajú klienti rastúcu kvalitu života a zaistenie svojich práv.

Tlak konkurencie – odlišenie od konkurencie je v mnohých prípadoch možné iba kvalitou.

Internacionalizácia sektoru služieb.

Demografický vývoj, ktorý prináša aj potreby sociálnych služieb.

Zvyšovanie kvalifikácie a kvality dosiahneme v rámci projektu nielen vzdelávacími kurzami, ale špeciálne vyvinutými sebahodnoteniami, ktoré budú odborným tímom vytvorené pre zariadenia sociálnych služieb tak, aby ich vedel vykonávať nielen vyšší, ale aj stredný manažment zariadení. K sebahodnotiacemu procesu budú vypracované hodnotiace dotazníky s vypracovanými kritériami hodnotenia a s benchmarkingovým výstupom.

Cieľová skupina projektu a jej špecifiká:

Cieľovú skupinu tvorí celý personál zariadení sociálnych služieb v Bratislavskom samosprávnom kraji, rozdelený do nasledujúcich skupín:

- riaditelia zariadení sociálnych služieb
- vedúci zamestnanci
- manažéri zariadení sociálnych služieb
- výchovní zamestnanci
- sociálni zamestnanci
- zdravotní zamestnanci
- administratívni zamestnanci
- obslužný personál zariadení sociálnych služieb

Frekvencia aktivít, časový harmonogram:

	Obsah aktivity	Termín
01.	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvorenie projektového tímu v rámci Strediska ďalšieho vzdelávania - Založenie personálnej, účtovnej a manažerskej agendy projektu po jeho schválení - Rozpracovanie Time management projektu 	
02.	<ul style="list-style-type: none"> - Ustanovenie vedeckého a akademického tímu (kvalitári sociálneho sektora = evalvátori, školitelia) z BSK a zahraničia - Prvé pracovné stretnutie s predložením hlavných projektových úloh + začiatok práce na vypracovaní edukačného systému učiaceho 	

	sa regiónu so zameraním na sociálne služby. - Príprava metodologických nástrojov	
03.	- Príprava Workshopu č.1. (príprava pracovných materiálov, pozvánok ...) - Tvorba konceptu edukačného systému učiaceho sa regiónu	
04.	- Prezentácia edukačného systému učiaceho sa regiónu so zameraním na sociálne služby - Realizácia a hodnotenie Workshopu č. 1. (zapojenie regionálnych aktérov učiaceho sa regiónu) - Ustanovenie pracovnej skupiny učiaceho sa regiónu so zameraním na zvyšovanie kvalifikácie a celoživotné vzdelávanie stredného a vyššieho manažmentu sociálnych zariadení - Monitoring	
05.	- Počiatočné kontakty v zariadeniach sociálnych služieb - Diagnostické audity v zariadeniach sociálnych služieb - Interné a externé assessmenty - Implementácia „ISO 9001-2000 vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb s praxou manažérov kvality a krúžkov kvality	
06.	- Evalvačný proces odborných hodnotiteľov - Interné a externé assessmenty v zariadeniach sociálnych služieb - Školenie krúžkov kvality (zariadenia VÚC) - Implementácia „ISO 9001-2000 vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb s praxou manažérov kvality a krúžkov kvality	
07.	- Školenie krúžkov kvality - Implementácia „EFQM vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb s praxou manažérov kvality a krúžkov kvality	
08.	- Monitoring	
09.	- Záverečný Workshop všetkých aktérov učiaceho sa regiónu - Evalvačný proces odbornými hodnotiteľmi	
10.	- Príprava, spracovanie a publikovanie: FAQ Frekventované otázky a odpovede „EFQM v sociálnych zariadeniach“ a „FAQ Frekventované otázky a odpovede „ISO 9001-2000 v sociálnych zariadeniach“	
11.	- Interné a externé assessmenty v zariadeniach sociálnych služieb - Hodnotenie	
12.	- Záverečná odborná evalvácia projektu	
13.	- Príprava podkladov pre vyhodnotenie	

	projektu, spracovanie záverečných dokumentov	
14.	- Príprava podkladov pre záverečné vyúčtovanie projektu	

Kvantitatívne výstupy, kritéria úspešnosti:

- Počet absolventov zúčastnených na programoch založených na inovovaných programoch a na novovytvorených učebných programoch
- Počet inovovaných a novovytvorených učebných programov v systémoch riadenia kvality a pracovného prostredia v sociálnych službách
- Počet inovovaných a novovytvorených odborných publikácií pre lektorov a absolventov
- Počet osôb pochádzajúcich z neatraktívnych, ale spoločensky významných pracovných miest, na ktorých boli zamerané odborné vzdelávacie programy
- Percento absolventov študujúcich v novovytvorených programoch odborného vzdelávania z celkového počtu stredného a vyššieho manažmentu zariadení sociálnych služieb BSK
- Percento inovovaných a novovytvorených učebných programov z celkového počtu učebných programov zameraných na zvyšovanie kvalifikácie personálu v systémoch riadenia kvality a pracovného prostredia v sociálnych službách
- Percento pracovníkov používajúcich inovované a novovytvorené odborné publikácie z celkového počtu pracovníkov stredného a vyššieho manažmentu v zariadeniach sociálnych služieb BSK
- Počet absolventov zúčastnených na monitorovaní a hodnotení kvality odborného vzdelávania a prípravy BSK
- Počet programov ďalšieho vzdelávania fungujúcich 12 mesiacov po ukončení pomoci
- Počet nových foriem a metód ďalšieho vzdelávania fungujúcich 12 mesiacov po ukončení pomoci
- Počet programov vyhodnocovania a uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania fungujúcich 12 mesiacov po ukončení pomoci

Kritéria úspešnosti budú určené až pre konkrétny projekt na základe výzvy , v ktorej bude určené časové rozpätie trvania projektu a výška finančnej podpory.

Nástroje na meranie výstupov:

Na meranie nenumerných (nečíselných) údajov budeme používať:

1. Stavebný diagram
2. Diagram pôsobenia a diagram príčin
3. Porovnanie párov
4. Portfólio
5. Matrix diagramy
6. Benchmarking
7. Vývojový diagram

Na meranie numerických údajov použijeme

1. Radar diagram
2. Karty zhromažďovania chýb
3. Kruhový diagram (koláč)

4. Pareto diagram
5. Korelačný diagram
6. Pribehový diagram
7. Histogram

Mimo kvantitatívnych a kvalitatívnych výsledkov bude mať projekt nasledovnú pridanú hodnotu:

- zvýšenie angažovanosti regiónu v sociálnej politike
- zvýšenie kvality sociálnych služieb a kvality života klientov
- zvýšenie kvality pracovného prostredia
- zvýšenie spoločenského statusu pracovníkov sociálnych služieb a ich uplatniteľnosti na trhu práce aj v iných profesiách
- zvýšenie transparentnosti, efektívnosti a hospodárenia sociálnych služieb v regióne

Aktivity projektu a metódy práce s cieľovou skupinou:

Časť 1: Riadenie a organizácia projektu:

- priebežné pracovné stretnutia projektového tímu
- práca s dokumentáciou = záznam o aktivitách počas realizácie projektu
- záznamy (protokoly) zo stretnutí projektového tímu
- programy stretnutí a prezenčné listiny
- písomné žiadosti
- Monitorovanie projektu
- Revízia pracovného plánu, aktualizácia projektu
- Monitorovanie rozpočtu projektu
- Dištančná výmena informácií
- formálne prezentácie
- protokoly
- faxové správy
- mailová korešpondencia
- telefónne hovory
- web stránka

Časť 2: Odborná časť projektu:

Pracovné stretnutia expertov a projektového tímu: frontálny rozhovor, voľné alebo vedené rozhovory v skupine, dialóg, diskusia.

Technika katalógu: aktívny zber ideí a problémov z hľadiska psychologického, technického a organizačného

Školenia a poradenstvo - metódy výučby:

- prednáška
- tímová práca
- participačné metódy

Workshopy

Metodická práca na základe pedagogického a vedeckého- akademického procesu (tvorba študijného materiálu, lektorská činnosť...)

Verifikácia a validácia projektu

Diagnostický audit

Audit podľa ISO 9001-2000 a sebahodnotenie podľa EFQM modelu

Monitoring + evalvácia

Administratívny tím projektu

- Vedúca projektu = vedúca Strediska pre ďalšie vzdelávanie
- Asistenti projektu (administrátori)
- Účtovník

Tím škopiteľov a odborných expertov

- Školitelia na ISO 9001 - 2000
- Školitelia na EFQM
- Manažéri kvality
- Zahraniční poradcovia

Odborný tím hodnotiteľov

- Akademickí pracovníci
- Pracovníci z praxe

Témy školení:

- Vodcovstvo (vrcholový manažment)
- Zabezpečenie kvality, riadenie kvality a kontrola kvality
- Manažérstvo ľudských zdrojov
- Manažérstvo finančných zdrojov
- Stratégia a plánovanie v sociálnych službách
- Orientácia na klienta
- Orientácia na pracovníkov
- Manažérstvo procesov
- Nástroje na meranie spokojnosti klientov a meranie výsledkov a kvality služieb
- Nástroje na zvyšovanie kvality + písanie zlepšovateľských projektov
- Excelentná (výnimočná) kultúra zariadenia sociálnych služieb
- Tvorba a riadenie dokumentácie + tvorba príručky kvality
- Písanie projektov na sociálny sponzoring a sociálne darcovstvo
- Marketing sociálnych zariadení
- Normatívy a odborné štandardy v sociálnych službách

Po skončení projektu, ktorý zanechá vytvorený systém učiaceho sa regiónu, sebahodnotiace nástroje na zvyšovanie kvality, vyškolených 15 manažerov kvality a 20 interných kvalítarov pre prácu v krúžkoch kvality ako aj odborné publikácie pre samovzdelávanie, bude vytvorené prostredie regiónu tak, aby bolo schopné zabezpečiť finančné prostriedky na systémové zvyšovanie kvality pre ďalšie zariadenia a to aj pre nasledujúce obdobie.

Vyškolená skupina aktérov bude v rámci kontinuálneho systému vzdelávania, ktorý si systémy manažmentu kvality „ISO 9001-2000 a model EFQM“ vyžadujú, kvalitatívne aj kvantitatívne zvyšovať nielen kvalifikáciu ľudských zdrojov, ale aj kvalitu svojich služieb v prospech spoločnosti v regióne. Zároveň bude kvalifikovaným partnerom pre diskusiu s MPSVaR v rámci tvorby novej legislatívy ako aj odbornej diskusie so spoločnosťou. Bude reagovať na nové požiadavky trhu, nové technológie ako aj koncepty v sociálnej oblasti.

Projekt bude finančne náročný len vo svojej počiatočnej fáze vybudovania a zriadenia Strediska pre ďalšie vzdelávanie a v druhej fáze školení, workshopov a zavádzania systémov riadenia kvality. Oba etapy budú hradené z prostriedkov projektu ESF .

Dopadom bude vytvorenie siete odborníkov – manažérov kvality pre sociálnu oblasť, ktorá bude koordinovaná Strediskom pre ďalšie vzdelávanie.

V súčasnosti Slovenská republika nemá legislatívne ošetrené zabezpečovanie kvality sociálnych služieb ani kvality života ľudí v zariadeniach sociálnych služieb, či v terénnej starostlivosti. Týmto projektom zabezpečí BSK svojim zariadeniam odbornú prípravu na legislatívne podmienky zabezpečenia kvality, ktoré si vyžaduje EÚ. Pred vytvorením vlastného vzdelávacieho strediska je potrebné zistiť aká je súčasná situácia vo vzdelávaní sociálnych pracovníkov a ostatných pracovníkov sociálnej sféry v našom kraji a z toho vychádzať pri tvorbe nového strediska BSK.

Realizácia tejto úlohy spočíva v analýze:

1. doterajších aktivít v rámci vzdelávania sociálnych pracovníkov,
2. v analýze stupňa úrovne dosiahnutého vzdelania (vysokoškolské, bakalárske, nadstavbové, stredoškolské),
3. zameranie odbornosti dosiahnutého vzdelania,
4. vytvorenie profilu zamestnanca
5. vytvoriť hierarchický systém jednotlivých odborných činnosti (odborná, samostatne odborná, expertná, riadiaca, vedecká,
6. vytvoriť štandardné učebné okruhy pre vzdelávanie zamestnancov,
7. systém hodnotenia vzdelávacích aktivít.

Záver

Vytvorením strediska sa naplní zámer zabezpečiť odborné a kvalitné poskytovanie sociálnych služieb. Čím skôr sa prispôbíme požiadavkám, európskej vzdelávacej politiky (Memorandum), tým bezproblémovejšie budeme môcť zabezpečovať vysokú odbornú pripravenosť a výchovu sociálnych pracovníkov s dôrazom na vysokú profesionalitu, pevné morálne presvedčenie, empatiu a pohotový a tvorivý prístup k jednotlivcom a skupinám v rôznych náročných každodenných situáciách.

§ 70 zákona 195/1998 Zb. z. o sociálnej pomoci hovorí o osobitnej spôsobilosti na výkon špecializovaných odborných činností (vedúci zariadení sociálnych služieb, zástupca vedúceho, hlavná sestra, sociálny pracovník, vedúci výchovy), tento paragraf však nezahŕňa všetkých zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Tento proces je veľmi zdĺhavý a nekonceptný. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny má vytvorené detašované Účelové zariadenie v Poprade. Účastníci pri overovaní odbornej spôsobilosti vypracovali projekt so sociálnou tematikou, následne tento projekt bol zasielaný na Bratislavský samosprávny kraj, kde vytvorená 3 - členná sociálna komisia, ktorej predsedom je vedúci odboru sociálnych služieb a zdravotníctva, vypracovala oponentský posudok a vyjadrila sa k tematickej úlohe. Po obhájení projektu a vyjadrení komisie BSK sa projekt opäť zasielal Účelovému zariadeniu MPSVaR SR do Popradu. Táto forma vzdelávania je duálna, neefektívna a veľmi zdĺhavá. Od 1.1.2004 vstúpili do platnosti zákony č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a zákon 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o doplnení niektorých zákonov, ktoré sú v protiklade s vyššie citovaným zákonom. Ide predovšetkým o terminologické nepresnosti čo, má vplyv na rôznosť výkladu o povinnosti absolvovania odbornej spôsobilosti zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Je potrebné iniciovať návrh na zrušenie uvedeného paragrafu a navrhnúť nový systém vzdelávania pracovníkov v sociálnej oblasti, tak aby vyhovoval kompetencii, potrebám a požiadavkám Bratislavského samosprávneho kraja.

Bratislavský samosprávny kraj vytvorením Strediska vzdelávania chce nadviazať na materiál Európskej komisie Memorandum o celoživotnom vzdelávaní 2000, na materiály Úradu vlády SR k Národnej správe o celoživotnom vzdelávaní, Národný plán regionálneho rozvoja a sektorový operačný plán „Rozvoj ľudských zdrojov“, Národný plán zamestnanosti, Národný plán výchovy a vzdelávania (Projekt Milénium), Koncepciu štátnej politiky ku vzťahu k deťom a mládeži do roku 2007, a chce :

1. zaručiť všeobecný a stály prístup ku vzdelávaniu na nadobúdanie obnovenie zručností,
2. viditeľne zvýšiť úroveň investícií do ľudských zdrojov,
3. vyvinúť účinné metódy vyučovania a vzdelávania sa a kontexty vzdelávania sa zohľadňujúce kontinuum celoživotného vzdelávania,
4. zlepšiť spôsob chápania a oceňovania účasti frekventantov na vzdelávaní, hodnotiť výsledky vzdelávania, najmä pri neformálnom a neinštitucionálnom vzdelávaní,
5. zabezpečiť ľahký prístup k informáciám o vzdelávaní sa a radám o možnostiach vzdelávania sa počas celého života.

Bratislavský samosprávny kraj má v zriaďovateľskej pôsobnosti 16 zariadení sociálnych služieb. Súčasný stav zamestnancov v týchto zariadeniach je 1078, v profesiách administratívnych 87,5, výchovných 175,95, sociálnych 37, zdravotníckych 463,95 a obslužného personálu 316,55.

Uvedené číslo nám jasne ukazuje, že je ide o vysoké číslo zamestnancov a je potrebné sprehľadniť systém vzdelávania v jednotlivých zariadeniach, zvýšiť vzdelanostnú úroveň zamestnancov s cieľom skvalitniť sociálne služby, zlepšiť a humanizovať podmienky života klientov v zariadeniach sociálnych služieb. Kvalitné vzdelanie zamestnancov, ich adekvátne ohodnotenie zabezpečí ich spokojnosť, a tým aj spokojnosť klientov.

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Komisia sociálnych služieb:

- odporúča materiál schváliť

Komisia školstva, kultúry, športu a mládeže:

- vzala na vedomie bez pripomienok k obsahu
- súhlasí s predloženým návrhom uznesenia a odporúča schváliť Zastupiteľstvom BSK v zmysle navrhovaného uznesenia

Finančná komisia:

- zoberala materiál na vedomie a odporúča ho Zastupiteľstvom BSK schváliť v zmysle návrhu uznesenia